

ДЕТСКА ГРАДИНА №9 „СЛЪНЧИЦЕ” - КАЗАНЛЪК
гр. Казанлък, ул. „Гладстон” №21, тел. 0431/9-95-12, e-mail: info-2410308@edu.mon.bg

Утвърдена със Заповед № 32/ 16.09.2024 г.

САБРИЕ ПЕТРОВА
Директор на ДГ № 9 „Слънчице”, гр. Казанлък

СТРАТЕГИЯ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ОГРАНИЧАВАНЕ НА АГРЕСИВНОТО ПОВЕДЕНИЕ СРЕД ДЕЦАТА В ДЕТСКА ГРАДИНА №9 “СЛЪНЧИЦЕ” ГР. КАЗАНЛЪК ЗА УЧЕБНАТА 2024/2025 ГОДИНА

1. СЪЩНОСТ НА АГРЕСИЯТА.

В последните години се наблюдава постоянно нарастваща тенденция към агресивно поведение на децата още от най-ранна възраст. Развитието на емоционалната интелигентност, обучаването на подрастващите в самоконтрол на поведението и формирането на система от ценности и нравствени качества у тях са фактори за превенция и снижаване на проявите на агресия в предучилищна възраст.

Учените свързват агресивния импулс у човека с инстинкта за самосъхранение. Ако не сме агресивни по природа, не можем да се борим за своето физическо, психическо и социално оцеляване.

Образователните ситуации, свързани със съперничество, са тези, които преобразуват агресивния отговор в състезателен, който не само е аргументиран, но и провокиран от изградената от спортния педагог ценностна система на личността.

Агресията е сложен поведенчески механизъм, чието преодоляване изисква специална подготовка и сериозно внимание от страна на педагозите и обществността. Динамиката на съвременния живот налага бързи темпове на личностна промяна. Несъзрели както физически, така и психически, подрастващите са принудени да се развиват в съответствие с новите условия, да отговарят на социални

изисквания, често несъобразени с техните възрастови особености и надхвърлящи техните възможности. Това поражда нови форми на сблъсък между поколенията и води до нарастване на детската агресивност. Агресията е форма на поведение на личността, което е отражение на вътрешния дискомфорт, неумение да се реагира адекватно на произтичащите наоколо събития.

Съществуват много определения за агресията. Според Buss (1961) агресия е всяко поведение, съдържащо заплаха или нанасящо вреда на другите. Berkowitz (1974) смята, че за да бъдат определени действия, квалифицирани като агресия, те трябва да включват в себе си намерение за обида или оскърбление, а не просто да водят до такива последствия.

Според З. Фройд човешкото поведение се определя пряко или косвено от ероса или инстинкта за живот. В този смисъл агресията се разглежда като реакция на блокиране или разрушаване на либидозните импулси. По-късно той стига до друго убеждение, предполагайки съществуването на втори основен инстинкт – танатос, който, взаимодействайки си с ероса, предизвиква постоянно напрежение. Според З. Фройд танатос косвено способства за това агресията да бъде насочена навън, към другите. Според него агресивното поведение е вродено и неизбежно, тъй като в противен случай танатосът ще доведе до унищожаване на самия индивид. Емоциите, които съпровождат всяка агресия, намаляват разрушителната енергия и намаляват вероятността от проявата на опасни действия.

Според Лоренц агресията е свързана преди всичко с вродения инстинкт за самосъхранение, който се е развил в хода на продължителната еволюция. Агресията според него е свързана с подобряване на генетичния фонд, тъй като съхранява най-силните и енергични индивиди.

Повишената детска агресивност е сред най-сериозните и често срещани проблеми в детската градина. Наблюденията показват, че практически всички деца се карат, блъскат, ритат, хапят, скубят, викат си, крещат. С установяване на правила и норми на поведение тези непосредствени прояви на детската агресивност, постепенно започват да изчезват или намаляват и отстъпват място на по-спокойни, разумни и адекватни действия. Наред с това обаче се отбелязва и една друга тенденция, и тя е по-тревожна. При една категория деца, агресията, като устойчива форма на поведение не само се съхранява, но и се развива, трансформира в устойчиво качество на личността. Като резултат се намалява продуктивния потенциал на детето, деформиращ се личностното му развитие, настъпват трудности в общуването. Психолозите извеждат няколко основни фактора, които влияят най-много на агресивността през този период:

- На първо място те посочват – грешките допускани в семейството, съществуващите смущения в общуването вътре в семейството.
- На второ място – моделите на поведение от екрана. Книгите, допълват те, близки и връстници са с не по-малко влияние.
- На трето място, ролята на фрустрацията, която е причина за подобно поведение.

Тези фактори не влияят еднакво на всички деца. При едни предизвикват агресия, при други не. Което трябва да знаем обаче е, че агресивността появила се през посочения период и непреодоляна – вече става голям проблем, защото започва да се оформя и става устойчива черта на характера и се съхранява, като такава.

Недооценяването, чувството на отхвърленост, незащитеност, незабелязването и отбелязване на постиженията се преживяват трудно и са повод малкото дете да прояви агресивност също. Ето защо ролята на възрастния в този период е много важна – защото всяко тяхно недоглеждане, липсата на внимание и разбиране, ще е повод и причина за агресия от страна на децата.

Психолозите разделят агресивните деца в детската градина на три основни групи:

Импресивно-демократичен, така наричат психолозите, този вариант наагресивност сред децата или първата група. В първа група те слагат, деца, които проявяват агресивност с цел привличане на внимание от страна на връстниците. Служат си със силни гневни емоции, като викат, крещят, блъскат. При тази група деца става дума за търсене и получаване на емоционален отклик и израз от страна на връстниците. Така те се стремят за установяване на активен контакт, на всяка цена да получат внимание и да бъдат забелязани. Постигнат ли го отрицателните им прояви спират. При тази група деца, агресивният акт имат мимолетен характер, той е ситуативен и не се отличава с жестокост. Тяхната агресия носи произволен характер, също така е непосредствена и импулсивна. Тук при тази група деца, враждебните действия бързо преминават в дружелюбни и нагласата е за съвместна игра и сътрудничество. В тази група подават деца, които нямат висок социален статус в групата. Това са деца, които трудно се забелязват и предизвикват интерес и често биват избягвани от останалите. Те се приемат от останалите, като деца, които : „Никой не слуша”, „Винаги пречат и развалят играта”, „Рушат всичко”. Децата от първа група се отличават с по ниско интелектуално ниво, имат слабо развити умения за съвместна игра, трудно се задържат на едно място, трудно следват и трудно изпълняват инструкциите за някакво манипулативно действия и поради тази причина, често развалят играта на другите, даже посягат на техния краен продукт- късат им рисунките или драскат по тях. Те игнорират приетите норми на поведение и правила в детската градина. Държат се шумно, демонстративно, постоянно нервничат и обиждат другите. Тези емоции, както вече отбелязах имат временен характер и те бързо преминават в по спокойни-след, като детето, получи вниманието което търси. Тези деца имат обострено желание да получат вниманието и да се чувстват приети от своите другарчета, ето защо търсят тяхното признание, като прибавят до агресивност.

Втората група са деца с нормативно-инструментална агресия. В тази група спадат деца, които използват агресивните действия, като средство за постигане на конкретна цел - определен предмет, да вземат конкретна играчка, или да заемат ролята, която желаят. Тези деца изпитват радост от постигнатия резултат- взели са набелязаната играчка или предмет. Те не се вълнуват много и не забелязват агресивното поведение, при тях това е само средство. Действията им са целеустремени в конкретна посока. Често се стремят

да са лидери в групата и успяват. За тях да са център на внимание е от голямо значение. Харесва им да са забелязани. Тези деца често използват физическа агресия, която обаче не се отличава с жестокост. Характерно за децата от тази група е, че са високо-интелигентни, имат бързи реакции и се справят с лекота с поставените задачи. Също така се отличават с изградени умения за организираност и справяне с роля в играта. Това са деца с висок статус в групата. При тази група деца се наблюдава предлагане и налагане на свои правила в хода на играта. Те нарушават общоприетите норми и правила на поведение и не приемат това, като техен акт, готови са да обвинят другите за това, лесно преписват и прехвърлят вина на другите.

В третата група са децата, които се проявяват с целенасочено-враждебна агресия. Според психолозите тази агресия е сред най-тежките в предучилищния период, защото тук вече става дума за нанесена вреда. Тези деца нанасят вреда на другите, като самоцел. Те изпитват удоволствие от самото действие - да причинят болка, да обидят или да унижат другарчетата си. Те използват пряка агресия, най-често физическа. Радват се, когато другите страдат, след като са ги нахапали жестоко, ударили без видима причина. Присмиват се и се подиграват на дете, което плаче след като са го наранили, ударили, блъснали, унижили пред другите. Тези деца обикновено си набелязват жертви сред по-плахите и притеснителните и ги атакуват перманентно с агресивни действия. Хитри и изобретателни са, обикновено действат мигновено и почти винаги в гръб нападат жертвите си, когато те най-малко очакват - чувство за вина при тези деца липсва. Отричат извършеното, не приемат вина и не се разкайват. Спазване на ред и правила при тези деца напълно липсва. Това са така наречените „неуправляеми“ деца. На отправените въпроси от учителя - защо постъпва така с другарчето си - често отговарят „Защото така искам“, „Така ми харесва“, „Нека го боли..“, „Отрицателната оценка на околните за техните действия, не ги плаши нито трогва. За тези деца е характерна злопаметността и за това са така враждебно настроени. Помнят дълго причинена на тях обида или болка и докато не си отмъстят не се успокояват. За тях е характерно средно ниво на интелигентност, нисък социален статус в групата и използване на агресивни похвати по време на игра за постигане на конкретна цел.

В първата група колкото и безобидна да изглежда агресивността и да има импулсивен характер, мотивацията за нея не овладяна навреме може бързо да премине във втора или трета група. При втората група деца, които използват агресивността като средство, за постигане на цел постоянно трябва да им се казва и показва, че има и други начини, по мирни, по добронамерени за удовлетворяване на желанието. При третата група тези деца са децата-мотивацията е една - насяне на вреда и изпитване на гордост от това. Борбата за надмощие ги води в избора на агресивни действия. За представителите и на трите групи деца е характерно нещо общо - те не разбират другите, проявяват слаб интерес към положителните качества на своите връстници, показват недостатъчно уважение към техните постижения или то почти липсва. Често злорадстват, когато едините претърпят успех или изпитват и показват гняв при постигнат успех при други. В основата на всичко това лежи вътрешната изолация на агресивните деца от другите. Те се съсредоточават главно върху

себе си, не се чувстват свързани с останалите в групата. Приемат се за чужди в детската общност и почти винаги на настроени враждебно към останалите. Според тях другите имат по голямо внимание и влияние над останалите.

- 2. ОСНОВНА ЦЕЛ:** Превенция на агресивното поведение при децата от предучилищна възраст, подобряване на материално-техническата база в детската градина за въвеждане и използване на нетрадиционни методи и похвати за ограничаване на агресивните прояви – в т.ч. беседи, дискусии, тренинги, ролеви игри, занимания по интереси.

3. ЗАДАЧИ:

- Осигуряване на подкрепа в превенцията на агресивното поведение на децата в детската градина.
- Подобряване на диалога между деца, педагогически, непедагогически специалисти, родители и обединяване на усилията им в превенция на агресивни прояви.
- Повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти за справяне в ситуации на конфликт, породени от агресивно поведение.
- Организиране и провеждане на обучения, тренинги, ролеви игри и прилагането на нестандартни похвати и форми на обучение, чрез емпатия и съпреживяване.

4. ПЪТИЩА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА АГРЕСИЯТА:

- Създаване на оптимален емоционален контакт с децата;
- Формиране на умения за съвместна дейност и игри;
- Формиране на конструктивна социална ангажираност у децата;
- Тренинг в комуникативни умения;
- Възнаграждаване на поведението, което одобряваме;
- Поправяне на поведението, което не можем да позволим.

5. РОДИТЕЛИТЕ – ПАРТНЬОРИ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА – ВРЪЗКАТА СЕМЕЙСТВО – ДЕТСКА ГРАДИНА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА АГРЕСИВНОТО ПОВЕДЕНИЕ:

Безспорно семейството има най-голямо влияние и най-важна роля в развитието на детето. Семейството е средата, в която то получава първите си уроци по социално поведение и общуване. Реакцията на родителите в неприемливи, агресивни ситуации е от изключителна важност и моделира поведението на детето. Важно е от най-ранна възраст на детето да бъде показано, че в различни

ситуации има различни начини на поведение и не е необходимо да отвърща на удара с удар. Това, от което то има нужда, е родителят да му даде различни алтернативи за действия в различните социални ситуации.

Съвместната работа и адекватното общуване между родители и учители са най-прекият път към навременно и успешно противодействие на проблемното поведение. Всяка рязка промяна в държанието на детето – силна възбудимост, емоционални изблици, липса на апетит или сън, е сигнал, че то има нужда от подкрепа, и е необходимо обкръжението му своевременно да реагира. След постъпването в детска градина педагогът е основна фигура, около която се градят социалните умения на децата. Един компетентен учител би могъл да въздейства положително на дете с признаци на агресивно поведение. Професионализмът в отношенията се явява по-значим фактор от концепцията за учебен план или от материалната база. Всяка една социална ситуация между децата би следвало да намери потвърждение или отхвърляне от страна на компетентния педагог, за да даде на децата ориентир за постъпките им.

- Добрата връзка семейство- детска градина може да се изрази конкретно в:
- ❖ ежедневни разговори за поведението на детето в детската градина;
 - ❖ въвеждане на правила в групата, които знаят и родителите;
 - ❖ родителят- асистент на учителите –подпомагане на учителите в ежедневните им задачи при работа с детската група;
 - ❖ индивидуални консултации;
 - ❖ родителски срещи, в които родителите споделят своите затруднения при възпитанието на детето с останалите родители; така се постига споделяне на добър опит, който всяко семейство може да прилага;
 - ❖ сътрудничество между родители, учители и специалисти.

6. МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ:

Мярка	Дейности	Очаквани резултати	Отговорник
Обучение и консултации.	Информирание и ограмотяване на родителите за особеностите в психологичното развитие на техните деца. Обученията се правят по време на родителски срещи от специалисти – психолог, логопед и др.	Създаване на местен капацитет и развитие на наличния експертен потенциал за превенция на агресията.	Педагогически специалисти по групи; Логопед; Психолог.
Мерки, насърчаващи съвместната работа на педагогически специалисти и деца по превенция на	„Превърни агресията в усмивка“, „Две козлета“, „Топка в кръг“, „Помоли	Децата да се приобщават и сплотяват чрез игрите – игри с пръсти, музикално –	Педагогически специалисти на първа „а“ възрастова група и

агресията.	за играчка"	подвижните подвижните конструктивните сюжетно – ролевите игри.	игри, игри, и	първа "б" възрастова група
	Приказки „Якето“, „Книжката“	Чрез средствата на художествената литература децата да откриват и индефицират агресията и нейните прояви.	на	Педагогически специалисти на първа "а" възрастова група
	Разучаване на песен за приятелството „Усмивка“	Използването на музикотерапията в детската градина за подобряване на настроението и преодоляване на негативните емоции.	на в за на и на	Педагогически специалисти на първа "б" възрастова група
	„Усмивки другарчето“ - Чрез броилка се избира дете, което назовава имената на своите съседни деца и определя тяхното емоционално състояние- весело или тъжно. После се опитва с мили думи или с жестове да развесели тъжното дете.			Педагогически специалисти на втора "а" възрастова група
	„Гореща топка“ - децата са в кръг, целта е да се задържи възможно повече брой пъти топката между играчите без да падне на земята.	Изграждане на доверие и партньорство между децата.	и между	Педагогически специалисти на втора "б" възрастова група
	„Топка в кръг“ – децата са в кръг и си			Педагогически

	предават топка като се обръщат към съседното си другарче с думи, носещи позитивен заряд: „А ти си слънце....“		специалисти на трета възрастова група
	„Топла прегръдка“ - Игра за сближаване и създаване на положителни нагласи и емоции на децата от цялата група.		Педагогически специалисти на трета възрастова група
	„Нашата шарена група“- На всяко дете се дава лист с един и същ шаблон. Всяко дете оцветява фигурата. Накрая се коментара, че всички рисунки са различни, защото и всеки от нас е уникален. Дори да получим едни и същи възможности, резултатът е различен. Това обаче не прави едни рисунки по-добри или по-лоши от други. Накрая оформяме мини-галерия на видно място в занималнята и така всеки усеща своя принос в декориране на пространството.		Педагогически специалисти на трета възрастова група
	„ДВЕ КОЗЛЕТА“ – Две деца се разминават по мостчето, без някой да докосне другия.	Премахване на емоционалното напрежение, отправяне на гнева в безопасна посока	Педагогически специалисти на четвърта възрастова група
	РАЗХОДКА С КОМПАС – Дете е водач, а друго е със завързана кърпа на очите. Едното дете се доверява на другото, където ще го заведе.	Формиране на чувство за доверие и вяра.	Педагогически специалисти на четвърта възрастова група

	„ДРАКОН“- деца се разделят в две колони .Избира се едно дете, което да е първо и съответно главата на дракона, а последното – опашката .Детето трябва да се опита да хване опашката без да се разкъсват частите на дракона.	Вдъхване на увереност у децата	Педагогически специалисти четвърта възрастова група
	КНИЖНИ ТОПКИ“-децата се разделят на два отбора, като им се раздават цветни листи, правят се топчета намачкани от хартията , слагат се два коша пред колоните и печели този отбор, който вкара най – много топчета в коша.	Преодоляване на агресията чрез у децата чрез игри за ободряване и снимане на напрежението	Педагогически специалисти четвърта възрастова група
	ПИ„Имам си приятел..“	Изграждане на конкретни представи за правата на детето.Изразяване право на избор и инициатива сред другите деца .	Педагогически специалисти на разновъзрастова група, с.Черганово
	Игра за запознанство – „Ритмично ръкопляскане?“	Стимулиране на желание за участие в ситуации и игри за взаимно опознаване и обръщение.	Педагогически специалисти на разновъзрастова група, с.Копринка
	„Измисли си поздрав“ – табло с различни знаци,които символизируют начина на посрещане /Прегръдка,ръкуване,танц/		Педагогически специалисти на разновъзрастова група, с.Копринка
	„Как да зарадвам мой приятел“ – словесна игра		Педагогически специалисти на разновъзрастова група, с.Копринка
	Разучаване на песенка за доброто по музика на Хайгашот Агасян.	Използването на музикотерапията	Педагогически специалисти на трета

		детската градина за подобряване на настроението и преодоляване на негативните емоции.	възрастова група
	„Спирка на доброто“ – подвижните игри като средство за преодоляване на ситуации, които могат да доведат до агресия.“	Ролята им в ежедневието на децата в детската градина е голяма, тъй като с включването на децата в тях се активизират или успокояват емоциите. Улесняват взаимоотношенията между тях, отнемат напрежението и са най – подходяща форма за организиране на нетрайното и неустойчиво детско внимание..	Педагогически специалисти на втора “а” възрастова група
	„Мяу, мяу, котенце, познаваш ли ме ти?“ - Стимулиране на желание за участие в ситуации и игри за взаимно опознаване и обръщение.		Педагогически специалисти на първа “а” и първа “б” възрастова група
	„Чувства и емоции“ – Разпознаване на радост, тъга и гняв като неразделна част от нас -използване на картинки с личица в конкретни ситуации от ежедневието.		Педагогически специалисти на разновъзрастова група с. Копринка
	Ролева игра „Избери си един лош и един добър герой“	Развитие на речевата активност като представят героите си по различен	Педагогически специалисти на разновъзрастова група

		начин от този в приказката и запознаване с елементарни общоприети норми и правила за взаимоотношения с връстници и възрастни, вкл. и морален.	с. Копринка
	„Довърши изречението“ – Описване на емоционално състояние. Например: „Какво би те зарадвало най-много?“, „Какво би те разсмяло“, „Какво би те натъжило?“ и др.	Справяне с негативните емоции чрез игра и пораждаване на позитивни моменти.	Педагогически специалисти на разновъзрастова група с. Копринка и с. Черганово
	„Вълшебната дума“ – словесна игра	Справяне с негативните емоции чрез игра и пораждаване на позитивни моменти. Въвеждане на ценностите като модел на поведение	Педагогически специалисти на разновъзрастова група с. Копринка.
Мерки, насърчаващи съвместната работа на родители, деца и учители по превенция на агресията.	Родителите партньори на детската градина: Подобряване на комуникацията и взаимодействието между детската градина и родителската общност.	Преодоляване апатията и неангажираността на родители и деца към живота в детската градина.	Педагогически специалисти по групи
	Обучения и консултации – информирание и консултиране на родителите за особеностите в психологичното развитие на техните деца; обучението се правят по време на	Съвместна дейност с родителите. Запознаване с примерни казуси, свързани с проявите на агресия у децата. Чрез подбрана	Педагогически специалисти по групи

	тематични родителски срещи.	информация ще се запознаят с формите на проявление, причините и протичането на агресивното поведение на децата. Как децата да бъдат възпитавани, за да не бъдат агресивни.	
	Индивидуални консултации с родители на деца от различни възрастови групи. Оформяне на информационни табла.		Педагогически специалисти по групи
	„Агресивно ли е моето дете?“	Беседа (разговор) с родителите на децата от групата и съвети към родителите, относно агресията при най-малките деца	Педагогически специалисти на първа „а“ възрастова група.
	Постер „Позитивно родителстване и изкуството да бъдеш родител“	Подкрепа и развитие на родителската грижа, чрез повишаване саморефлексията на родителите; Изграждане на реалистична и позитивна нагласа за ролите и отговорностите им; Подобряване на общуването с децата;	Педагогически специалисти на първа „б“ възрастова група.
	„Ние сме добри“ – Изработване на постер съвместно с децата и родителите.		Педагогически специалисти на втора „б“ възрастова група

	ТОПКА В КРЪГ – описание на играта – подавайки топка на родителя си детето трябва да измисли хубава дума “ти си красива пеперуда”, “ти си усмихнато слънце”	Да се приобщат родителите към дейности за снемане вербалната агресия и помагане на детето да трансформира гнева си в приемлива форма	Педагогически специалисти на трета възрастова група
	„Топла прегръдка“ – Игра за сближаване и създаване на положителни нагласи и емоции на децата от цялата група.		Педагогически специалисти на трета възрастова група
	„Вълшебна Коледа“- изработване на коледна украса за елхата и украсяването ѝ съвместно с родители.	Да се приобщат родителите към дейности, които се осъществяват в детската градина.	Педагогически специалисти на разновъзрастова група с.Копринка
	„Ръка за ръка срещу агресията– Съвместна дейност с родителите на децата от групата. Презентация.	Запознаване с примерни казуси, свързани с проявите на агресия у децата. Чрез подбрана информация ще се запознаят с формите на проявление, причините и протичането на агресивното поведение на децата. Как децата да бъдат възпитавани, за да не бъдат агресивни.	Педагогически специалисти на разновъзрастова група с.Копринка
	„Не на агресията“ – изработване на информационно табло от родители и деца.		Педагогически специалисти на разновъзрастова група с. Черганово.

	Изобразителни игри съвместно с родителите: „Не на агресията“, „Моята тъга – моята радост“, „Моят гняв – моето спокойствие“.		Педагогически специалисти на разновъзрастова група с. Копринка
Промяна в образователната среда и човешкия фактор.	Закупуване на интерактивни пособия в детската градина; използване на интерактивни игри и упражнения.	Създаване на уютна и творческа обстановка за децата в детската градина; стимулиране на ангажираност и мотивация за включване в образователния процес.	Директор
	Организиране на периодични обучителни курсове за повишаване знанията на педагогическите специалисти в новите технологии и използването на интерактивни методи за работа с децата и родители по проблемите на агресията.	Повишаване на уменията за прилагане на иновационните комуникационни технологии във възпитателно-образователния процес.	Директор
	Популяризиране на позитивни учителски практики и модели на поведение.		Педагогически специалисти
Въвеждане на допълнителни форми и дейности по интереси.	• създаване на къртове по интереси; • презентации; • драматизации; • “Кръг на приятелството”; • четене на художествена литература; • спортни дейности в детската градина;	Включване в дейности според интересите и потребностите на децата. Промяна в моделите на поведение, като се избягват агресивните прояви.	

	• състезания и ролеви игри - "Предай нататък" - предаване на добро настроение.		
--	--	--	--

Превенция на агресивното поведение при деца от 3 – 7 г., учители и родители в ДГ и извън нея, изграждане на човешки ресурси, подобряване на материално-техническата база в ДГ, за да се променят хората към добродетелност. Не трябва нищо повече освен да ги присмаме, разбираме, да ги подкрепяме и да ги обичаме. Всеки път, когато срещнем уплашено, разгневено, агресивно или пък самонараняващо се дете, не трябва да правим нищо повече от това да поговорим с него. Да изслушаме разказите, да чуем преживяванията му и след това да върнем с думи, с поглед, с прегръдка, с усмивка, с копнеж НАДЕЖДАТА и да вълхнем ВЯРАТА, че има защо и заради какво да бъдем по-добри. Да! Знаем, че е трудно да бъдем добри, защото животът е отдаване и приемане, а добродетелността изисква повече да отдаваме любов и грижа на другите. Но ако всички САМО ПРИЕМАМЕ, а не ОТДАВАМЕ на околните, то какво, че толкова други неща са създадени от човека и за него, след като я няма взаимността между хората.

Хенрик Ибсен

Стратегията е приета на Педагогически съвет с Протокол №7/13.09.2024 г. и утвърдена от директора със Заповед №32 /16.09.2024 г.